

ภาคผนวก ข

รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิด
สร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิด
เรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์

นางอวยพร ออละมาลี

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถที่สำคัญอย่างหนึ่งของเด็กปฐมวัย และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาและดึงศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากเท่าที่จะทำได้ รวมทั้งทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคม

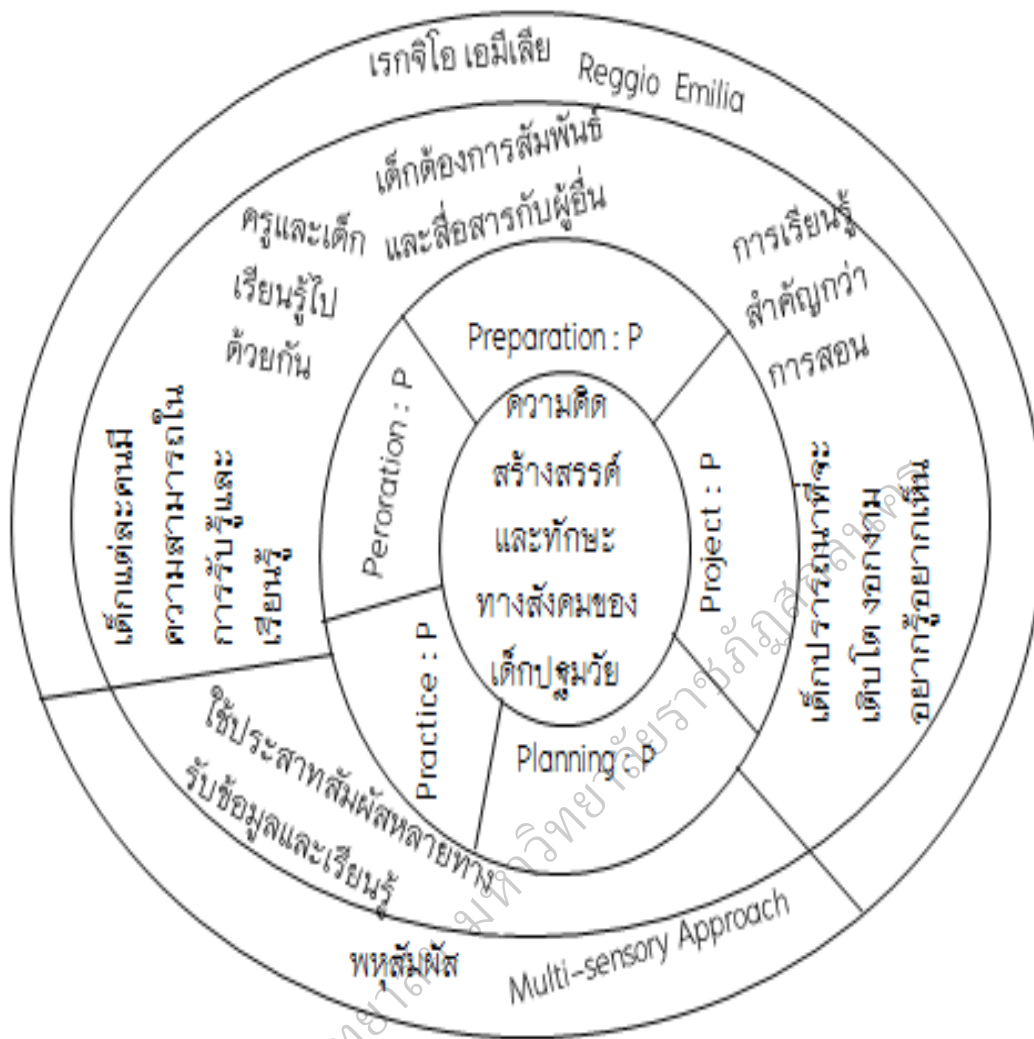
รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์ เป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่ใช้จัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมในเด็กปฐมวัย โดยให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสหลายๆ ด้าน ใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้ด้วยการเห็น การได้ยิน การดมกลิ่น การชิมรส การสัมผัสและการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ การสังเกต จับต้อง ได้คิดประดิษฐ์ ค้นหาคำตอบจากหัวข้อโครงการเพื่อสร้างองค์แห่งความรู้ด้วยตนเอง สร้างสรรค์ผลงานตามความคิดและความสนใจของเด็ก ได้ใช้ศิลปะสื่อความหมายให้กับผู้ที่อยู่รอบข้างให้เข้าใจถึงกระบวนการคิดตลอดจนจินตนาการของเด็กต่อข้อมูลความรู้ที่เด็กรับรู้มา ครูและเด็กร่วมกันบันทึกข้อมูลสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ และจัดแสดงผลงาน ซึ่งองค์ประกอบของรูปแบบการจัดประสบการณ์ ได้แก่ ความสำคัญและความเป็นมา แนวคิดพื้นฐาน หลักการ วัตถุประสงค์ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ช่วยตรวจสอบ แนะนำจนรูปแบบการจัดประสบการณ์เล่มนี้สำเร็จ สมบูรณ์ และหวังว่าคงเป็นแนวทางสำหรับครูปฐมวัยในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยต่อไป

อวยพร ออละมาลี

สารบัญ

	หน้า
รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะ ทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์	269
ความสำคัญและความเป็นมาของรูปแบบการจัดประสบการณ์	269
แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการจัดประสบการณ์	274
หลักการของรูปแบบการจัดประสบการณ์	277
วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดประสบการณ์	277
สาระการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดประสบการณ์	278
กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของรูปแบบการจัดประสบการณ์	278
การวัดและประเมินผลของรูปแบบการจัดประสบการณ์	280
บรรณานุกรม	282

รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคม
 ของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมผัส

รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์

ความสำคัญและความเป็นมาของรูปแบบการจัดประสบการณ์

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า เป็นการสร้างฐานรากของชีวิต (Foundation/Building Block) เป็นการลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมในสังคม เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาด้านสมองและการเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดในชีวิต และเป็นช่วงวัยที่ต้องการปลูกฝังบ่มเพาะเป็นพิเศษ รัฐบาลจึงมีนโยบายเร่งรัดเพื่อให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนารอบด้านตามวัยอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง (สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้, 2556, หน้า 5) โดยการดำเนินการของครูในการดูแลความประพฤติปฏิบัติของเด็กบนพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้และธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก เนื้อหาสาระทางการศึกษาปฐมวัย

สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย การสร้างความสัมพันธ์ การวางแผน และการบริหารจัดการในห้องเรียนที่เหมาะสมกับเด็ก 3-6 ปี ผ่านกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามวัยที่สมดุลทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา อันจะนำไปสู่ความสามารถในการดำรงชีวิต และการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นได้ต่อไป (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2554, หน้า 118-119)

การจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในยุคที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ในการคิดแก้ปัญหา และรู้จักปรับตัวในการอยู่ร่วมกันมากขึ้น การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัยจึงเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนของเด็กวัยนี้ เพราะในช่วง 6 ขวบแรกของชีวิตเป็นระยะที่เด็กมีความคิดจินตนาการสูงและศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์กำลังพัฒนา หากเด็กได้รับการจัดประสบการณ์ หรือกิจกรรมที่เหมาะสมต่อเนื่องตามลำดับ นับว่าเป็นการวางรากฐานที่มั่นคงสำหรับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในวัยต่อมาจนถึงวัยผู้ใหญ่ ซึ่งช่วงเวลาพัฒนาการด้านนี้มีความสอดคล้องกับพัฒนาการด้านอื่นๆ ของเด็ก (เยาหวา เดชะคุปต์, 2542, หน้า 86) เพราะว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางความคิดที่มีความสำคัญ

ต่อเด็กทำให้เด็กสามารถสร้างความคิด สร้างจินตนาการ ไม่จนต่อสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมกำหนดไว้ ความคิดสร้างสรรค์คือพลังทางความคิดที่เด็ก ๆ ทุกคนมีมาแต่กำเนิดหากได้รับการกระตุ้น การพัฒนาพลังแห่งการสร้างสรรค์จะทำให้เด็กเป็นคนมีอิสระทางความคิดมีความคิดที่ฉีกกรอบ และสามารถหาหนทางในการที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ได้เสมอ ดังนั้นการสอนความคิดสร้างสรรค์และการฝึกฝนให้เด็กสามารถคิดอย่างสร้างสรรค์ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นคุณภาพในตัวเด็กให้มั่นใจในตนเอง และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น (สุวิทย์ มูลคำ, 2550, หน้า 9) รวมทั้งความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์และเป็นปัจจัยที่จำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมความก้าวหน้าของประเทศชาติ ประเทศใดก็ตามที่สามารถแสวงหา พัฒนาและดัดศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ของคนในประเทศชาติออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากเท่าใดก็ยิ่งมีโอกาสพัฒนาและเจริญก้าวหน้าได้มากขึ้นเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากประเทศพัฒนาทั้งหลาย ซึ่งจัดเป็นประเทศผู้นำของโลกทั้งนี้เพราะประเทศดังกล่าวมีประชากรที่มีความคิดสร้างสรรค์ ประชาชนกล้าคิด กล้าใช้จินตนาการ สามารถสร้างสรรค์ผลงานแปลกใหม่ที่เป็นประโยชน์ เอื้ออำนวยความสะดวกสบายเหมาะสมกับสถานการณ์ (อารี พันธุ์มณี, 2545, หน้า 1) จึงควรจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อที่จะนำไปสู่ความสามารถในการดำรงชีวิต และการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

นอกจากนี้ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น การส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางสังคมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะทักษะทางสังคมเป็นพัฒนาการเรียนรู้ทางสังคม จากความรู้สึกผูกพันใกล้ชิดภายในครอบครัวที่พึ่งพาตนเองได้ และการปรับตัวเข้ากับคนอื่น (สิริมา ภิญาญอนันตพงษ์, 2550, หน้า 1) และทักษะทางสังคม (Social Skills) ของเด็กปฐมวัย เป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากทักษะทางสังคมมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสามารถในการปรับตัวในโรงเรียนจะมีผลต่อความสามารถในการเรียนและการมีส่วนร่วมในการเรียน (Ladd, 2000, p. 61) โดยเด็กเรียนรู้สังคมจากผู้ใหญ่ใกล้เคียง จากพ่อแม่ การมีความสัมพันธ์กับคนอื่นทำให้เด็กเรียนรู้ความร่วมมือ การปฏิเสธ การรับ การแบ่งปัน การสื่อสาร เมื่ออายุ 5 ขวบ จะเป็นวัยที่พร้อมเล่นกับเพื่อน มีสังคมภายในกลุ่ม ทักษะทางสังคมของเด็กส่วนใหญ่พัฒนาจากการเรียนรู้ในขณะที่เล่นกับเพื่อน การเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลทำให้เด็กเรียนรู้ทักษะทางสังคมได้มากเนื่องจากเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับครู เพื่อนักเรียน และบุคคลในโรงเรียน (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551, หน้า 128) จึงควรจัดประสบการณ์

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยเพื่อใช้ในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

รูปแบบการจัดประสบการณ์ เป็นแบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดเป็นระบบอย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี/หลักการเรียนรู้ หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือ และได้รับการพิสูจน์ ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะอันจะนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายเฉพาะที่รูปแบบนั้นกำหนดซึ่งผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแบบแผนหรือแบบอย่างในการจัดและดำเนินการสอนอื่นๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเช่นเดียวกัน (ทิตนา แคมมณี, 2550, หน้า 47) และรูปแบบการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นการนำแนวคิดจากนวัตกรรมต่างๆ มาใช้ในการจัดประสบการณ์ การเลือกมาใช้ขึ้นอยู่กับความเชื่อของครูและสถานศึกษาว่าเหมาะสมกับบริบทของตน (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551, หน้า 55) ทั้งนี้เพราะว่ารูปแบบการจัดประสบการณ์เป็นรายละเอียดของวิธีการจัดประสบการณ์หรือวิธีดำเนินการสอนอย่างเป็นขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ รูปแบบการจัดประสบการณ์แต่ละรูปแบบจะมีความสัมพันธ์กับแนวคิดทฤษฎีที่เป็นความเชื่อพื้นฐานของผู้พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ ความเชื่อดังกล่าวมีบทบาทในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กระบวนการจัดประสบการณ์ บทบาทครู และบทบาทเด็กทำให้การจัดประสบการณ์มีลักษณะที่แตกต่างหรืออาจเหมือนกันในบางส่วนถ้ารูปแบบนั้นมาจากแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานร่วมกัน (พัชรี ผลโยธิน, 2549, หน้า 4-27) ครูผู้สอนควรมีการพัฒนาารูปแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางสังคม ความสามารถในการดำรงชีวิต และการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) เป็นแนวคิดที่มีความเชื่อว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้และเรียนรู้ตั้งแต่วินาทีแรกที่เกิดมา เด็กมีวิถีของการเรียนรู้เป็นไปตามระยะของพัฒนาการในแต่ละวัยเด็กแต่ละคนจะเต็มไปด้วยพลังความปรารถนาที่จะเติบโต และองกงาม ความอยากรู้ อยากเห็น ความสามารถในการแสดง ออกถึงความต้องการที่จะสัมพันธ์ และสื่อสารกับผู้อื่นด้วยการแสดงออกทางแววตา สีหน้า อากัปกริยา การจับต้องสัมผัส ฯลฯ โรงเรียนเป็นสถานที่บูรณาการสิ่งมีชีวิตที่หลากหลายด้วยการใช้ชีวิตและมีสัมพันธ์ภาพร่วมกันระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก ครูและเด็กเรียนรู้ไปด้วยกัน การสอนและการเรียนต้องควบคู่ไปด้วยกัน ให้ความสำคัญของการเรียนรู้มากกว่าการสอน ซึ่งมีหลักการจัดประสบการณ์ คือ เด็กเรียนรู้อย่างลุ่มลึกผ่านโครงการ

ครูส่งเสริมสนับสนุนให้จินตนาการของเด็กและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กให้ปรากฏออกมาและสื่อออกมาด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครูมีการบันทึกข้อมูลสาระการเรียนรู้ในระหว่างการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกผ่านโครงการ ใช้ศิลปะเป็นแนวทางสำคัญที่เด็กสามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นรับรู้ความคิดของตน มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของเด็ก (สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ และธิดา พิทักษ์สินสุข, 2543, หน้า 6-16) ซึ่งมีการนำแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มาจัดประสบการณ์ที่เป็นการส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิดสร้างสรรค์ผลงานตามความคิดและความสนใจของเด็ก โดยเด็กเป็นผู้คิดหัวข้อโครงการที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งข้อดีคือ การจัดกลุ่มเด็กเป็นกลุ่มเล็ก จะช่วยเด็กในการเรียนรู้สังคมเพิ่มขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สังเกตการทำงานร่วมกัน เกิดการยอมรับ สร้างความอดทน ทำให้เกิดพัฒนาการด้านสังคม นอกจากนี้การใช้งานศิลปะเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของเด็กออกมาเป็นรูปธรรม ยังช่วยขยายความคิดของเด็กให้กว้างออกไปด้วย ทำให้เด็กรู้จักการสังเกตสิ่งต่างๆ ในแง่มิติสัมพันธ์ ผีกลายตา, การมอง, การใช้กล้ามเนื้อ สร้างความรักความชอบในงานศิลปะให้กับเด็ก (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551, หน้า 55, 182) ดั่งงานวิจัยของ สุจิตตรา สุดซารี (2554, หน้า 3) ที่ได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า การจัดกิจกรรมที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.53/82.43 ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมที่เน้นความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มีค่าเท่ากับ 0.7546 คือเด็กปฐมวัยมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 75.46 เด็กปฐมวัยมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นต้น

นอกจากนี้แนวคิดพหุสัมผัส (Multi-sensory Approach) เป็นแนวคิดที่เน้นการเรียนรู้จากประสาทสัมผัสหลายด้าน ได้แก่ ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกายสัมผัส และการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อทำให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้หลายแง่มุม เมื่อประสาทสัมผัสส่วนต่างๆ ได้ทำกิจกรรมสมอังก์ทำงานประสานกับระบบประสาทหลายส่วนซึ่งส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้นช่วยให้เด็กเพิ่มช่องทางการรับข้อมูลได้มากขึ้น และช่วยให้เด็กนำข้อมูลไปใช้ในโอกาสอื่นจนทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร (จรัสลักษณ์ จิริวิบูลย์, 2545, หน้า 6; ดิลก ดิลกานนท์, 2534, หน้า 4; Mackay, 2006,

pp. 70–71) และยังเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะส่งเสริมความคิดให้กับเด็ก เป็นการสร้างความคิดสร้างสรรค์ สำหรับการจัดการประสบการณ์การคิดสำหรับเด็กปฐมวัยสามารถทำได้โดยใช้เทคนิคการจัดการประสบการณ์ตามแนวคิดพหุสัมผัสได้ ได้แก่ เล่นเกมการล่าสัตว์ที่แสดงในรูปภาพและพูดคำ การสัมผัสและคาดเดาวัตถุที่อยู่ในถุงเป็นอะไร เพลงสอนให้แต่ละส่วนต่างๆ ของร่างกาย การสอนการวาดภาพสีจากถายนิ้วมือ และครูที่จัดการประสบการณ์ตามแนวคิดพหุสัมผัสจะใช้เวลาเล่นและกิจกรรมที่จะสอนต้องคิดค้นหาสิ่งที่เด็กชอบทำมากที่สุดมาใช้ในการสอนเด็กให้มีความคิดสร้างสรรค์ และเพลิดเพลินไปกับการเรียนรู้ที่หลากหลายและจดจำสิ่งที่ดีของเด็ก (Sharon Dominica, 2012, p. 8) ดังงานวิจัยของ อัมรา พรหมสาขา ณ สกลนคร (2553, หน้า 3) ที่ได้พัฒนากิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้พหุสัมผัสเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้พหุสัมผัส เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.15/83.33 มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6791 คือ นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.6791 คิดเป็นร้อยละ 67.91 และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้พหุสัมผัสสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้พหุสัมผัสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นต้น

จากความสำคัญและผลงานการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะประยุกต์ ใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) และแนวคิดพหุสัมผัส (Multi-Sensory Approach) เป็นหลักในการพัฒนารูปแบบการจัดการประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย เพราะเป็นความสามารถที่สำคัญอย่างหนึ่งของเด็กปฐมวัย และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาและดึงศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากเท่าที่จะทำได้ รวมทั้งทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นทักษะทางสังคมที่เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมผ่านการจัดการประสบการณ์ที่ใช้รูปแบบการจัดการประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และแนวคิดพหุสัมผัส อันส่งผลให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาศักยภาพพื้นฐานจำเป็นต่อการเรียนรู้และมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข อีกทั้งยังเป็นประโยชน์สำหรับครูปฐมวัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมให้สอดคล้องกับบริบทในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ของแต่ละแห่ง และเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สนใจในการสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมให้กับเด็กปฐมวัยหรือกลุ่มเป้าหมายอื่นต่อไป

แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการจัดประสบการณ์

แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมผัส ได้แก่

1. แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) เป็นแนวคิดที่เชื่อว่าเด็กแต่ละคน มีความสามารถในการรับรู้และเรียนรู้ตั้งแต่วินาทีแรกที่เกิดมา เด็กมีวิถีของการเรียนรู้ เป็นไปตามระยะของพัฒนาการในแต่ละวัย เด็กแต่ละคนจะเติบโตด้วยพลังความปรารถนา ที่จะเติบโต และออกงาม ความอยากรู้อยากเห็น ความสามารถในการแสดงออกถึง ความต้องการที่จะสัมพันธ์ และสื่อสารกับผู้อื่น ด้วยการแสดงออกทางแววตา สีหน้า อากัปกริยา การจับต้องสัมผัส ฯลฯ โรงเรียนเป็นสถานที่บูรณาการสิ่งมีชีวิตที่หลากหลาย ด้วยการใช้ชีวิตและมีสัมพันธ์ภาพร่วมกันระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก ครูและเด็กเรียนรู้ไปด้วยกัน การสอนและการเรียนต้องควบคู่ไปด้วยกัน ให้ความสำคัญของการเรียนรู้ มากกว่าการสอน (สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ และธิดา พิทักษ์สินสุข, 2543, หน้า 5) ซึ่งมีหลักการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1.1 เด็กเรียนรู้อย่างลุ่มลึกผ่านโครงการ

1.2 ครูส่งเสริมสนับสนุนให้จินตนาการของเด็กและความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กให้ปรากฏออกมาและสื่อออกมาด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.3 ครูมีการบันทึกข้อมูลสาระการเรียนรู้ในระหว่างการเรียนรู้ อย่าง ลุ่มลึกผ่านโครงการ

1.4 ใช้ศิลปะเป็นแนวทางสำคัญในการสื่อความหมายให้ผู้อื่นรับรู้ กระบวนการคิดและจินตนาการของเด็ก

1.5 ครูและเด็กร่วมกันจัดแสดงผลงานการเรียนรู้

2. แนวคิดพหุสัมผัส (Multi-sensory Approach) เป็นแนวคิดที่เน้นการเรียนรู้ จากประสาทสัมผัสหลายด้าน ได้แก่ ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกายสัมผัส และการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อทำให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้หลายแง่มุม เมื่อประสาทสัมผัส ส่วนต่างๆ ได้ทำกิจกรรมสมองก็ทำงานประสานกับระบบประสาทหลายส่วนซึ่งส่งผลให้

เกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้นช่วยให้เด็กเพิ่มช่องทางการรับข้อมูลได้มากขึ้นและช่วยให้เด็กนำข้อมูลไปใช้ในโอกาสอื่นจนทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร (จรัสลักษณ์ จีรวินุลย์, 2545, หน้า 6; ดิลก ดิลกานนท์, 2534, หน้า 4; Mackay (2006, pp. 70-71)

ซึ่งมีหลักการจัดประสบการณ์ ดังนี้

2.1 จัดประสบการณ์ด้วยการกระตุ้นประสาทสัมผัสหลายๆ ด้าน
โดยใช้การเล่นและกิจกรรมให้คิดค้นหาสิ่งที่เด็กชอบทำมากที่สุด

2.2 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสหลายๆ ด้าน
ในการจำแนก แยกแยะ จัดกลุ่มและเข้าใจสิ่งต่างๆ รอบตัว

จากแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยนำมาพัฒนารูปแบบ
การจัดประสบการณ์ทำให้ได้รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์
และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมผัส
ดังภาพประกอบ 1

<p>แนวคิดพื้นฐาน แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia)</p>	<p>ที่มาและความสำคัญ</p>
<p>เป็นแนวคิดที่เชื่อว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้และเรียนรู้ตั้งแต่วินาทีแรกที่กำเนิดมา เด็กมีวิถีของการเรียนรู้เป็นไปตามระยะของพัฒนาการในแต่ละวัย เด็กแต่ละคนจะเติบโตไปด้วยพลังความปรารถนาที่จะเติบโต และงอกงาม ความอยากรู้อยากเห็น ความสามารถในการแสดงออกถึงความต้องการที่จะสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้อื่น ด้วยการแสดงออกทางแววตา สีหน้า อากัปกิริยา การจับต้องสัมผัส ฯลฯ โรงเรียนเป็นสถานที่บูรณาการสิ่งมีชีวิตที่หลากหลายด้วยการใช้ชีวิตและมีสัมพันธ์ภาพร่วมกันระหว่างผู้ใหญ่และเด็กครูและเด็กเรียนรู้ไปด้วยกัน การสอนและการเรียนรู้ต้องควบคู่ไปด้วยกัน ให้ความสำคัญของการเรียนรู้ มากกว่าการสอน</p>	<p>แนวคิดพื้นฐาน</p>
<p>แนวคิดพหุสัมผัส (Multi-sensory Approach)</p>	<p>หลักการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมให้เด็กใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้ด้วยการเห็น การได้ยิน การดมกลิ่น การชิมรส การสัมผัสและการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ การสังเกต จับต้อง เปรียบเทียบ 2. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิดประดิษฐ์ ค้นหาคำตอบจากปัญหาหรือเรื่องที่สนใจเพื่อสร้างองค์แห่งความรู้ด้วยตนเอง สร้างสรรค์ผลงานตามความคิดและความสนใจของเด็ก 3. ส่งเสริมให้เด็กใช้ศิลปะในสื่อความหมายให้กับผู้อื่นเข้าใจ กระบวนการคิด จินตนาการ และข้อมูลความรู้ที่เด็กรับรู้มา 4. ส่งเสริมให้ครูและเด็กร่วมกันบันทึกข้อมูลสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ 5. ส่งเสริมให้ครูและเด็กร่วมกันจัดแสดงผลงานการเรียนรู้
<p>เป็นแนวคิดที่เน้นการเรียนรู้จากประสาทสัมผัสหลายด้าน ได้แก่ ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกายสัมผัส และการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อทำให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้หลายแง่มุม เมื่อประสาทสัมผัสส่วนต่างๆ ได้ทำกิจกรรมสมอังกี่ทำงานประสานกับระบบประสาทหลายส่วนซึ่งส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้นช่วยให้เด็กเพิ่มช่องทางการรับข้อมูลได้มากขึ้นและช่วยให้เด็กนำข้อมูลไปใช้ในโอกาสอื่นจนทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร</p>	<p>วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 2. เสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย
	<p>สาระการเรียนรู้</p> <p>บูรณาการเข้าในสาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้เรื่องดอกไม้ ฝ้ายสี ธรรมชาตินาวัสดุเลี้ยง รูปเรขาคณิต และคณิตคิดสนุก</p>
	<p>กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้</p> <p>ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ (Preparation : P) ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดโครงการ (Project : P) ขั้นที่ 3 ขั้นวางแผนการดำเนินการ (Planning : P) ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ (Practice : P) ขั้นตอนที่ 5 ขั้นสรุป (Peroration : P)</p>
	<p>การวัดและประเมินผล</p> <p>การสังเกต บันทึกคำพูดเด็ก ตรวจสอบผลงาน และทดสอบ</p>

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมผัส

หลักการของรูปแบบการจัดประสบการณ์

รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้เด็กใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้ด้วยการเห็น การได้ยิน การดมกลิ่น การชิมรส การสัมผัสและการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ การสังเกต จับต้อง เปรียบเทียบ
2. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิดประดิษฐ์ ค้นหาคำตอบจากปัญหาหรือเรื่องที่น่าสนใจ เพื่อสร้างองค์แห่งความรู้ด้วยตนเอง สร้างสรรค์ผลงานตามความคิดและความสนใจของเด็ก
3. ส่งเสริมให้เด็กใช้ศิลปะในการสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ กระบวนการคิดจินตนาการ และข้อมูลความรู้ที่เด็กได้รับรู้มา
4. ส่งเสริมให้ครูและเด็กร่วมกันบันทึกข้อมูลสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้
5. ส่งเสริมให้ครูและเด็กร่วมกันจัดแสดงผลงานการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดประสบการณ์

รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์ กำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยใน 4 องค์ประกอบ คือ ความคิดริเริ่ม (Originality) ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) และความคิดละเอียดลออ (Elaboration)
2. เสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยใน 3 พฤติกรรม คือ พฤติกรรมการสื่อสาร (Communication) พฤติกรรมความร่วมมือ (Cooperation) และพฤติกรรมการแบ่งปัน (Sharing)

สาระการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดประสบการณ์

รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมผัส กำหนดหน่วยการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมโดยบูรณาการเข้าในสาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้เรื่องดอกไม้ ผีเสื้อ ธรรมชาติน่ารู้ สัตว์เลี้ยง รูปเรขาคณิต และคณิตคิดสนุก

กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของรูปแบบการจัดประสบการณ์

รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมผัส กำหนดกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5P) ได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ (Preparation : P) เป็นขั้นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนโดยกระตุ้นให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสหลายด้าน ได้แก่ ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกายสัมผัส และทางการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อเนื้อร่างกายด้วยการให้เด็กได้จับต้อง เคลื่อนไหว การเห็นอย่างเป็นรูปธรรม สิ่งเกิดสี ขนาด มิติ รูปร่าง เสียง สัมผัส ชิมรส ได้กลิ่น ได้มีโอกาส จำแนก แยกแยะ จัดกลุ่ม โดยใช้กิจกรรมการเล่น เกม ร้องเพลง แสดงท่าทางประกอบเพลง และการเตรียมการของครู แม่เด็กจะถูกกระตุ้นให้คิดหัวข้อโครงการ แต่ครูก็ควรเตรียมสื่ออุปกรณ์สำหรับการสร้างสรรค์ผลงานของเด็ก เตรียมคำถาม เพื่อกระตุ้นให้เด็กคิดหัวข้อโครงการ เตรียมหัวข้อโครงการที่คาดว่าเด็กจะสนใจทั้งระยะสั้น และระยะยาวสำหรับให้เด็กเลือกว่าจะเรียนอะไร

ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดโครงการ (Project : P) เป็นขั้นที่ทำทหายความต้องการเด็ก ด้วยการนำเสนอสถานการณ์ ปัญหา รูปภาพ คำถาม หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว ให้เด็กได้มีการสัมผัส การชิม การดมกลิ่น การได้ยิน และการเห็น เพื่อให้เด็กรับรู้ เข้าใจและคิดหัวข้อโครงการที่สนใจ

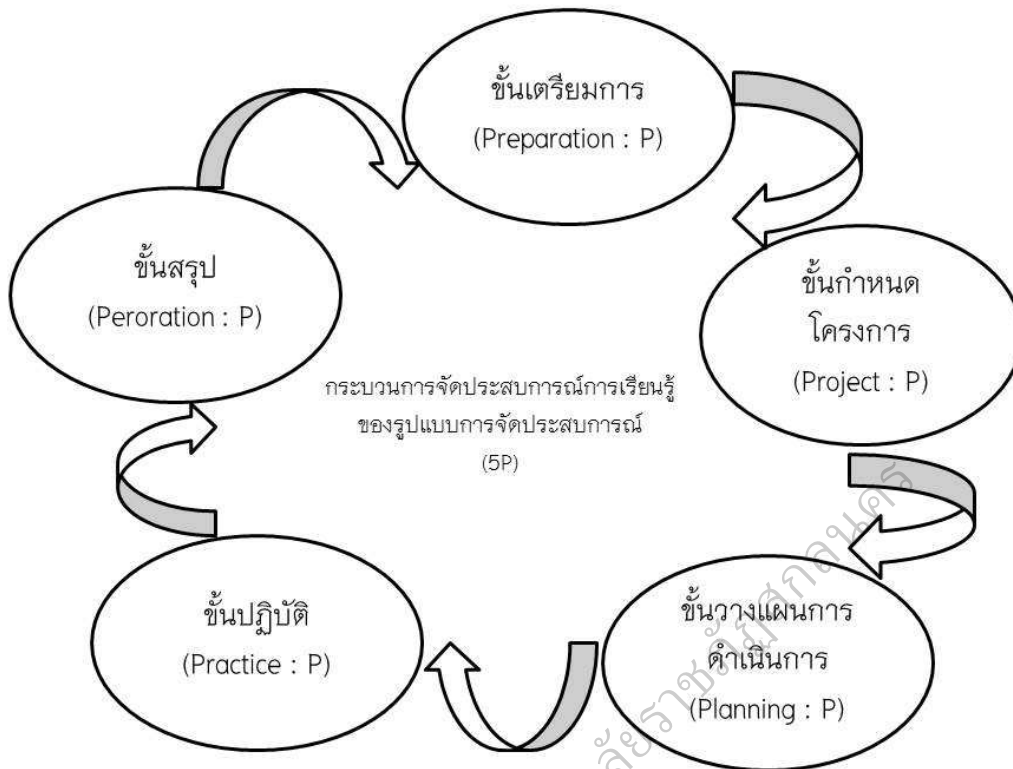
ขั้นที่ 3 ขั้นวางแผนการดำเนินการ (Planning : P) เป็นขั้นที่เมื่อเด็กได้หัวข้อโครงการแล้ว ครูให้เด็กฝึกการทำงานเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูดบรรยาย สังเกต ใช้กระบวนการคิดสร้างสรรค์ วางแผน หาวิธีการ หาคำตอบของเหตุการณ์ ปัญหา

คำถาม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สัมภาษณ์ สืบค้นจากแหล่งข้อมูล สอบถามผู้รู้ ตลอดจนวางแผนหาวิธีสื่อความให้ผู้อื่นรับรู้ถึงกระบวนการคิด จินตนาการของตนเอง เช่น การวาดภาพ การระบายสี การปั้น การฉีก ตัด ปะ การพิมพ์ภาพระหว่างนี้ครูบันทึกความคิดเห็นของเด็ก แนวทางดำเนินการของเด็ก

ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ (Practice : P) เป็นขั้นให้เด็กสืบค้นหาคำตอบตามวิธีการที่ได้วางแผน กำหนดไว้ ฝึกปฏิบัติค้นหาคำตอบ ครูและเด็กร่วมมือกันจดบันทึกสิ่งที่เด็กสังเกตพบเห็น บันทึกการพูดคุยแสดงความคิดเห็นของเด็ก บันทึกภาพของกิจกรรมที่เด็กปฏิบัติ เด็กพูดบรรยายถึงหลักฐานต่างๆ ที่เด็กๆ ได้ค้นพบ บรรยายถึงกิจกรรมที่ทำให้เกิดอะไรขึ้น ได้เห็นสิ่งใดบ้าง สิ่งเหล่านั้นมีลักษณะอย่างไร โดยสื่อออกมาเป็นภาพวาด การระบายสี การปั้น การฉีก ตัด ปะ การพิมพ์ภาพของเด็กเพื่อแสดงความเข้าใจในการเรียนรู้ ครูบันทึกความก้าวหน้าด้วยการจัดทำแฟ้มสะสมงานเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กรายบุคคล

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป (Peroration : P) เป็นขั้นให้เด็กได้แสดงออกถึงผลการเรียนรู้ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเพื่อน สะท้อนกระบวนการคิด การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การพูดแสดงความรู้สึกร่วมจากการทำกิจกรรมการจัดการแสดงผลงาน ภาพวาด การระบายสี การปั้น การฉีก ตัด ปะ การพิมพ์ภาพของเด็ก

จากกระบวนการจัดประสบการณ์ของรูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์ สามารถแสดงดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของรูปแบบการจัดประสบการณ์

การวัดและประเมินผลของรูปแบบการจัดประสบการณ์

รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์ มีการวัดประเมินผล ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. การวัดและประเมินผลก่อนการจัดประสบการณ์ เพื่อวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมพื้นฐานเดิมที่เด็กมี โดยใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคม ทั้งนี้เพื่อทราบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมของเด็กเป็นอย่างไร บันทึกข้อมูลของเด็กแต่ละคนไว้ในแบบบันทึกข้อมูลเด็กรายบุคคล

2. การวัดและประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อบันทึกพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคม โดยบันทึกลงในแบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ แบบสังเกตทักษะทางสังคม

และแบบประเมินผลงานความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมที่เด็กแสดงออกในระหว่างทำกิจกรรมจัดประสบการณ์ ข้อมูลที่ได้บันทึกไว้ในแบบบันทึกข้อมูลเด็กรายบุคคล

3. การวัดและประเมินผลหลังเรียน เพื่อวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมของเด็กหลังได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์ ว่าเป็นอย่างไร โดยใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคม

4. การวัดและประเมินผลระยะติดตามผลการจัดประสบการณ์ เพื่อวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมของเด็กหลังจากเว้นระยะการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์ ว่าเป็นอย่างไร โดยใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคม

บรรณานุกรม

- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ: เปรน-เบส บัค.
- จรีลักษณ์ จีรวินบูลย์. (2545). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ด้านการอ่านตามแนวคิดพหุสัมผัสและแนวคิดสื่อกลางการสอน*. วิทยานิพนธ์ ค.ต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิลก ดิลกานนท์. (2534). *การฝึกทักษะการคิดเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เยาวพา เตชะคุปต์. (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: แม็ก จำกัด.
- สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ และธิดา พิทักษ์สินสุข. (2543). *การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย: ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย*. กรุงเทพฯ: สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุจิตตรา สุตชาวี. (2554). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอเอมีเลีย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2550). *19 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้. (2556). *การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย: ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย*. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้.
- อัมรา พรหมสาขา ณ สกลนคร. (2553). *การพัฒนากิจกรรมสร้างสรรค์โดยใช้พหุสัมผัสเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

Ladd, GW. (2000). Having Friends, Keeping friend, making friend, and being liked by press in the classroom. *Predictors of children's Early School Adjustment? Child Development*, US:61(4): 1081–1100.

MacKay, T. (2006). *The West Dunbartonshire Literacy Initiative: The Design, Implementation and Evaluation of an Intervention Strategy to Raise Achievement and Eradicate Illiteracy*. Phase I Research Report. Dumbarton: West Dunbartonshire Council. ISBN: 0–906938–12–0.

Sharon Dominica. (2012). *Multi sensory teacher Students with intellectual disabilities can learn math, literacy and science*. Education for Change Ltd. 17A Christopher Street, London EC2A 2BS, United Kingdom.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

คู่มือการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้าง
ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย
โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์

นางอวยพร ออละมาลี
นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์ ที่มีองค์ประกอบของรูปแบบการจัดประสบการณ์ ได้แก่ ความสำคัญและความเป็นมา แนวคิดพื้นฐาน หลักการ วัตถุประสงค์ สารการเรียนรู้ กระบวนการจัดประสบการณ์ และการวัดและประเมินผล และในการนำรูปแบบการจัดประสบการณ์ไปใช้ ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือ การใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ขึ้น

คู่มือการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยเพื่อเสริมสร้างความคิด สร้างสรรค์และทักษะทางสังคม ซึ่งดำเนินการจัดประสบการณ์ 5 ขั้นตอน (5P) ตามรูปแบบ การจัดประสบการณ์ ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ (Preparation : P) ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนด โครงการ (Project : P) ขั้นที่ 3 ขั้นวางแผนการดำเนินการ (Planning : P) ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ (Practice : P) ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป (Peroration : P) และคู่มือการจัดประสบการณ์เล่มนี้ ประกอบด้วย คำแนะนำการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ บทบาทครูผู้จัดประสบการณ์ บทบาทของเด็ก กำหนดการจัดประสบการณ์ และ แผนการจัดประสบการณ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ช่วยตรวจสอบ แนะนำ จนคู่มือการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เล่มนี้สำเร็จ สมบูรณ์ และหวังว่าคงเป็นแนวทาง สำหรับครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และทักษะทาง สังคมของเด็กปฐมวัยต่อไป

อวยพร ออละมาลี

สารบัญ

	หน้า
คำแนะนำการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์	287
บทบาทของครูผู้จัดประสบการณ์	289
บทบาทของผู้เรียน	290
กำหนดการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์	290
แผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์	292

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

**คู่มือการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้าง
ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย
โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์**

คำแนะนำการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์

รูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์ เป็นรูปแบบที่ใช้กับการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยภายใต้สภาพแวดล้อมสถานการณ์ ปัญหาที่เกิดขึ้น เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก โดยเด็กและครูมีส่วนร่วมในการศึกษาทำความเข้าใจและเรียนรู้ไปด้วยกัน และจัดประสบการณ์มุ่งเน้นให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมโครงการ ประสาทสัมผัสหลายช่องทาง ประสบการณ์ตรง โดยให้เด็กได้สัมผัสสิ่งเร้าที่หลากหลาย ให้อิสระแก่เด็กในการคิดไตร่ตรอง ทบทวนก่อนตัดสินใจเลือกปฏิบัติกิจกรรม ในการนำรูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์ไปใช้นั้น ครูผู้จัดประสบการณ์ ควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ศึกษารูปแบบการจัดประสบการณ์ในส่วนที่มาและความสำคัญ แนวคิดพื้นฐาน หลักการ วัตถุประสงค์ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดประสบการณ์ และการวัดและประเมินผล เพื่อให้เข้าใจ และปฏิบัติการเกี่ยวกับรูปแบบการจัดประสบการณ์ได้ถูกต้อง
2. ศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ในส่วนของคำแนะนำการใช้ บทบาทของครูผู้จัดประสบการณ์ บทบาทของเด็ก กำหนดการจัดประสบการณ์ และแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อให้เข้าใจและปฏิบัติการจัดประสบการณ์ได้ถูกต้องตามขั้นตอน
3. ศึกษาและทำความเข้าใจความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ดังตาราง 1

ตาราง 1 ความสามารถ พฤติกรรมบ่งชี้ และรายละเอียดพฤติกรรม

ความสามารถ	พฤติกรรมบ่งชี้	รายละเอียดพฤติกรรม
ความคิดสร้างสรรค์	ความคิดริเริ่ม (Originality)	ความสามารถในการคิดหาสิ่งแปลกใหม่ ไม่ซ้ำแบบใครมาสร้างผลงานชิ้นงาน เพื่อสะท้อนความคิด ความรู้สึกได้โดยอิสระ
	ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency)	ความสามารถในการแสดงความคิด ความรู้สึกผ่านผลงานชิ้นงาน ได้อย่างรวดเร็วและหลากหลายภายในเวลาที่กำหนด
	ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility)	ความสามารถในการปรับสภาพของความคิดในสถานการณ์ต่างๆ ได้ การคิดที่ไม่ตายตัวคิดได้หลายแง่มุมอย่างอิสระ ที่แตกต่างกันออกไป
	ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)	ความสามารถในการคิดเกี่ยวกับรายละเอียดที่ใช้ตกแต่งผลงานชิ้นงานให้สมบูรณ์และได้ความหมายสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
ทักษะทางสังคม	พฤติกรรมการสื่อสาร (Communication)	การแสดงออกของเด็กปฐมวัยในการการเรียนรู้ รับรู้และบอกอารมณ์ ความรู้สึก และเจตคติของผู้อื่นจากการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง และการกระทำต่างๆ
	พฤติกรรมความร่วมมือ (Cooperation)	การแสดงออกของเด็กปฐมวัยในการทำกิจกรรมร่วมกันแล้วรู้จักขยายความคิด โดยเพิ่มเติมความคิดเห็นของเพื่อน ร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรม ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม
	พฤติกรรมการแบ่งปัน (Sharing)	การแสดงออกของเด็กปฐมวัยในการหยิบหรือส่งอุปกรณ์ของตนให้เพื่อนเมื่อเพื่อนต้องการ พูดชักชวนให้เพื่อนร่วมใช้วัสดุ อุปกรณ์อย่างเต็มใจ

4. ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ 5 ขั้นตอน (5P) ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ (Preparation : P) ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดโครงการ (Project : P) ขั้นที่ 3 ขั้นการวางแผนดำเนินการ (Planning : P) ขั้นที่ 4 ขั้นการปฏิบัติ (Practice : P) ขั้นที่ 5 ขั้นการสรุป (Peroration : P)

5. ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ จำนวน 6 สัปดาห์ 30 แผนการจัดประสบการณ์ ซึ่งแต่ละแผนจะปฏิบัติกระบวนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ 5 ขั้นตอน (5P) ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ (Preparation : P) ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดโครงการ (Project : P) ขั้นที่ 3 ขั้นวางแผนการดำเนินการ (Planning : P) ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ (Practice : P) ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป (Peroration : P)

บทบาทของครูผู้จัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์ บทบาทครูผู้จัดประสบการณ์ควรดำเนินการ ดังนี้

1. ครูผู้จัดประสบการณ์เตรียมตัวเองให้เป็นครูผู้มีบุคลิกภาพที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส อ่อนโยน ร่าเริง ใช้คำพูดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย
2. จัดเตรียมคำถามสำหรับกระตุ้นให้เด็กคิดหัวข้อโครงการ
3. จัดเตรียมหัวข้อโครงการสำหรับให้เด็กเลือกเรียนตามที่สนใจ
4. จัดเตรียมแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมของเด็ก และเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับให้เด็กได้สร้างสรรค์ผลงาน
5. จัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ 5 ขั้นตอน (5P) ตามลำดับที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์
6. ร่วมมือกับเด็กจดบันทึกสิ่งที่เด็กสังเกตเห็น บันทึกการพูดคุยแสดงความคิดเห็นของเด็ก บันทึกภาพของกิจกรรมที่เด็กปฏิบัติ
7. คอยกระตุ้นให้เด็กพูดบรรยายถึงหลักฐานต่างๆ ที่เด็กๆ ได้ค้นพบ บรรยายถึงกิจกรรมที่ทำว่าเกิดอะไรขึ้น ได้เห็นสิ่งใดบ้าง สิ่งเหล่านั้นมีลักษณะอย่างไร
8. สังเกตพฤติกรรมของเด็กในการทำงาน การมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม การแสดงความคิดเห็น ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคม

9. คอยให้แรงเสริมเมื่อเด็กทำกิจกรรมได้สำเร็จ และร่วมมือกับเด็ก จัดแสดงผลงานการเรียนรู้

10. ทำการทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมตาม แบบทดสอบที่เตรียมไว้

บทบาทของผู้เรียน

การจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์ บทบาทของเด็กควรดำเนินการ ดังนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้ประสาทสัมผัสหลายๆ ทาง
2. คิดหัวข้อโครงการหรือเลือกหัวข้อโครงการตามความสนใจ
3. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่รับผิดชอบในกลุ่ม
4. ค้นหาคำตอบ และสร้างผลงานด้วยตนเอง
5. ให้ความร่วมมือกับสมาชิกในกลุ่ม เช่น ช่วยคิดวางแผน ตอบคำถาม

พูดแสดงความคิดเห็น พูดบรรยายถึงผลการเรียนรู้ ผลงานของตนเองและของกลุ่ม และช่วยกันจัดแสดงผลงาน

กำหนดการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์

กำหนดการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์ กำหนดการจัดประสบการณ์ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์และกิจกรรมสร้างสรรค์ เลือกหน่วยการเรียนรู้ที่ใกล้ตัวเด็ก เด็กมีความสนใจ อยากเรียนรู้ หาสื่อและแหล่งเรียนรู้ได้ง่าย ซึ่งได้สังเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ที่คาดว่าเด็กจะสนใจ แล้วกำหนดหน่วยการเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 6 สัปดาห์ ดังตาราง 2

ตาราง 2 กำหนดการจัดประสบการณ์

หน่วยการเรียนรู้	กิจกรรมประจำวัน	กระบวนการจัดประสบการณ์	แนวทางการจัดประสบการณ์
1. ดอกไม้ 2. ผีเสื้อ 3. ธรรมชาติน่ารู้ 4. สัตว์เลี้ยง 5. รูปร่างชนิด 6. คณิตคิดสนุก หน่วยละ 1 สัปดาห์	วันที่ 1 (60 นาที)	ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ (Preparations) และขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดโครงการ (Project)	1. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้และกระทำผ่านประสาทสัมผัสหลายๆ ด้านด้วยการได้ฟัง พูด บรรยาย สังเกต เห็น ดมกลิ่น ชิม สัมผัส จับต้อง เปรียบเทียบและเคลื่อนไหวร่างกาย 2. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดหัวข้อโครงการด้วยการนำเสนอ เหตุการณ์ ปัญหา คำถาม รูปภาพ หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว 3. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและ ครูในการเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกัน 4. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้วางแผนหาวิธีการหาคำตอบของเหตุการณ์ ปัญหา คำถาม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สألหา สืบค้น จากแหล่งข้อมูล สอบถามผู้รู้ 5. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้วางแผนหาวิธีสื่อความให้ผู้อื่นรับรู้ถึงกระบวนการคิด จินตนาการ และข้อมูลความรู้ที่รับรู้มา เช่น การวาดภาพ การระบายสี การปั้น การฉีก ตัด ปะ การพิมพ์ภาพ 6. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมค้นหาคำตอบของเหตุการณ์ ปัญหา คำถามที่สนใจด้วยตนเอง
	วันที่ 2 (60 นาที)	ขั้นที่ 3 ขั้นวางแผนการดำเนินการ (Planning)	
	วันที่ 3 (60 นาที)	ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ (Practice) และขั้นที่ 5 ขั้นสรุป (Peroration)	
	วันที่ 4 (60 นาที)	ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ (Practice) และขั้นที่ 5 ขั้นสรุป (Peroration)	
	วันที่ 5 (60 นาที)	ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ (Practice) และขั้นที่ 5 ขั้นสรุป (Peroration)	

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	กิจกรรมประจำวัน	กระบวนการจัด ประสบการณ์	แนวทางการจัดประสบการณ์
			7. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้สื่อความ ให้ผู้อื่นรับรู้ถึงกระบวนการคิด จินตนาการ และข้อมูลความรู้ ที่รับรู้มา ด้วยวิธีการวาดภาพ การระบายสี การปั้น การฉีก ตัด ปะ การพิมพ์ภาพ 8. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ แสดงออกถึงผลการเรียนรู้ โดยการสะท้อนกระบวนการคิด การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ในรูปแบบ ต่างๆ เช่น การจัดการแสดงผลงาน ภาพวาด การระบายสี การปั้น การฉีก ตัด ปะ การพิมพ์ภาพ ของเด็ก

แผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิด
สร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย
และพหุสัมพันธ์ มีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. หัวแผน ประกอบด้วยชื่อหน่วยการเรียนรู้ ระดับชั้น กิจกรรม ระยะเวลา
ดังนี้

1.1 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เลือกหน่วยการเรียนรู้ที่ใกล้ตัวเด็ก
เด็กมีความสนใจ อยากเรียนรู้ หาสื่อและแหล่งเรียนรู้ได้ง่าย ซึ่งได้สังเคราะห์หน่วยการ
เรียนรู้ที่คาดว่าเด็กจะสนใจ แล้วกำหนดหน่วยการเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 หน่วยการเรียนรู้

1.2 ระดับชั้น ระบุชั้นเรียนที่จัดประสบการณ์ คือ ชั้นอนุบาลปีที่ 2

1.3 กิจกรรม ระบุกิจกรรมที่ใช้จัดประสบการณ์ คือ กิจกรรมเสริม
ประสบการณ์และกิจกรรมสร้างสรรค์

1.4 ระยะเวลา ใช้ประมาณกิจกรรมละ 30 นาที ยืดหยุ่นได้ตาม
ความสนใจของเด็ก

2. แนวคิดหลัก คือ ความคิดรวบยอดที่สรุปสิ่งสำคัญซึ่งเป็นความจริงที่
แสดงความรู้สึก เจตคติ ทักษะ ที่ต้องการให้เด็กเกิดการเรียนรู้หลังจบการจัดประสบการณ์

3. จุดประสงค์ แสดงเป้าหมายพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดระหว่างจัด
ประสบการณ์และเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้แล้วคือเด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์

4 องค์ประกอบ คือ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิด
ละเอียดลออ และทักษะทางสังคม 4 พฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมการสื่อสาร พฤติกรรม
ความร่วมมือ พฤติกรรมการแบ่งปัน

4. สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วยประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมด้านร่างกาย
อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา และสาระที่ควรเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดความคิด
สร้างสรรค์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

5. กระบวนการจัดประสบการณ์ ระบุการดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอน
ของรูปแบบการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคม
ของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และพหุสัมพันธ์ 5 ขั้นตอน (5P) คือขั้นที่ 1
ขั้นเตรียมการ (Preparations) และขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดโครงการ (Project) ขั้นที่ 3 ขั้นวางแผน
การดำเนินการ (Planning) ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ (Practice) และขั้นที่ 5 ขั้นสรุป (Peroration)

6. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ระบุสื่อและแหล่งเรียนเพื่อใช้ในการจัด
ประสบการณ์ในแต่ละกิจกรรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้

7. การวัดและประเมินผล ระบุการวัดความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทาง
สังคมของเด็กปฐมวัย โดยวิธีการ ดังนี้

7.1 การสังเกตพฤติกรรม คือการทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม
ของเด็กในการใช้ภาษาพูด ท่าทาง แล้วทำการประเมินพฤติกรรมและบันทึกลงในแบบ
สังเกตพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

7.2 การบันทึกคำพูด คือการสนทนาซักถามเด็กเกี่ยวกับผลงานของเด็ก
ว่าคืออะไร ครุบันที่กคำตอบ คำพูดของเด็กลงในแบบบันทึกคำพูดของเด็ก

7.3 การประเมินผลงาน คือการสะท้อนถึงวิธีการเรียนรู้และการทำงานของเด็ก เป็นสิ่งที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก ครูทำการประเมินผลงานโดยใช้แบบประเมินผลงานแบบประเมินค่า 3 ระดับ คือ 3 หมายถึง ดี 2 หมายถึง ปานกลาง และ 1 หมายถึง พอใช้ พร้อมบันทึกความคิดเห็นของเด็กที่มีต่อผลงาน

7.4 การใช้แบบทดสอบ คือการวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ และการมีทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีลักษณะเป็นแบบทดสอบเชิงปฏิบัติ (Performance Test)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (อายุ 5 ปี)

หน่วย ดอกไม้

เวลา 1 สัปดาห์

1. แนวคิดหลัก

ดอกไม้เป็นส่วนประกอบของต้นพืชที่เป็นพืชดอก พืชดอกเติบโตเต็มที่จะออกดอกที่มีสีกลิ่นหลากหลายสี เช่น สีแดง ขาว เหลือง ม่วง ชมพู ฯลฯ บางชนิดมีกลิ่นหอม บางชนิดไม่มีกลิ่นหอม ดอกไม้มีลักษณะกลีบดอกแตกต่างกัน ได้แก่ มีกลีบดอกหลายชั้น เช่น ดอกดาวเรือง ดอกบานชื่น ดอกมะลิ ดอกกุหลาบ ฯลฯ มีกลีบดอกชั้นเดียว เช่น ชบา บานบุรี ลีลาวดี ฯลฯ ดอกไม้ใช้บูชาพระ ใช้ปักแจกันตกแต่งห้อง ดอกไม้บางชนิดนำซุบแบ่งทอดรับประทานเป็นอาหารได้ เช่น ดอกอัญชัน ดอกกุหลาบ ลีลาวดี และเราสามารถสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ได้หลากหลายวิธี เช่น การวาดภาพ การระบายสี การปั้น การฉีก ตัด ปะ และการพิมพ์ภาพ

2. จุดประสงค์

เมื่อจบการจัดประสบการณ์ตามหน่วยดอกไม้ แล้วเด็กมีความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคม ดังนี้

1. สังเกตสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส ดม กลิ่นอย่างเหมาะสม
2. จำแนกประเภท การจัดหมวดหมู่ของสิ่งต่างๆ อย่างมีกฎเกณฑ์
3. บอกวัสดุที่จะนำมาสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้หลากหลายแปลกใหม่
4. บอกวิธีการสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้แปลกใหม่
5. อธิบายเหตุผลในการเลือกวัสดุหรือวิธีการสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้
6. ตั้งชื่อผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้อย่างรวดเร็ว
7. อธิบายรายละเอียดต่างๆ ในผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้อย่างรวดเร็ว
8. พูดชื่นชมผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้อย่างรวดเร็ว
9. เลือกวัสดุอุปกรณ์สำหรับสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์ และสภาพแวดล้อม
10. ใช้วัสดุอุปกรณ์สำหรับสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์ และสภาพแวดล้อม
11. สร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อม

12. ใช้วัสดุตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้หลากหลายสวยงาม
13. ตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้สวยงาม
14. ตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้ละเอียดและสมบูรณ์
15. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
16. พุศให้กำลังใจเพื่อนในการทำกิจกรรม
17. ช่วยเพื่อนในการคิดวางแผนการทำงาน
18. ช่วยเพื่อนในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์
19. ช่วยเพื่อนจัดเก็บสิ่งของเข้าที่หลังทำงานเสร็จ
20. พุศชักชวนเพื่อนให้เล่นหรือใช้วัสดุร่วมกัน
21. พุศเชิญชวนให้เพื่อนหยิบวัสดุอุปกรณ์ของตนเองไปใช้
22. ยินยอมให้เพื่อนเล่น ใช้วัสดุอุปกรณ์ หรือทำกิจกรรมก่อนตนเอง
23. หยิบหรือส่งวัสดุอุปกรณ์ของตนเองให้เพื่อนเมื่อเพื่อนต้องการ

3. สาระการเรียนรู้

3.1 ประสพการณ์สำคัญ

ด้านร่างกาย	ด้านอารมณ์ จิตใจ	ด้านสังคม	ด้านสติปัญญา
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี	- การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม - การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ - การร้องเพลงและการพูดคำคล้องจอง	- การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น - การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น - การทำศิลปะแบบร่วมมือ	- ความคิดริเริ่มจากการสำรวจสิ่งต่างๆ รอบตัว - การสังเกตสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส ตมกลิ่นอย่างเหมาะสม
- การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วยดินเหนียว ดินน้ำมัน เศษวัสดุ			- การจำแนกประเภทการจัดหมวดหมู่ของสิ่งต่างๆ อย่างมีกฎเกณฑ์ - การพยากรณ์/คาดคะเนสิ่งที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล - การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล

ด้านร่างกาย	ด้านอารมณ์ จิตใจ	ด้านสังคม	ด้านสติปัญญา
			<ul style="list-style-type: none"> - การรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำ - การลงความคิดเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล - การลงข้อสรุปสิ่งที่ค้นพบหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้ - การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการวาด การปั้น การประดิษฐ์ แผนภูมิ ง่าย

3.2 สารที่ควรเรียนรู้

- โครงการดอกไม้

4. กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

วันที่	กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
	เสริมประสบการณ์และสร้างสรรค์
1	<p>ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ (Preparation)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กๆ นั่งเป็นวงกลม 2. ครูเปิดเพลงอุทยานดอกไม้ 3. เด็กฟังเพลงพร้อมปรบมือเข้าจังหวะ 4. ครูให้เด็กๆ ส่งดอกไม้ ใบไม้ ก้อนหินไปให้เพื่อนพร้อมฟังเพลงไปด้วยเพลงหยุดสิ่งของอยู่ในมือใครคนนั้นพูดชื่อสิ่งนั้น ทำกิจกรรมไปเรื่อยๆ จนเด็กๆ ได้พูดชื่อสิ่งของทุกคน 5. ให้เด็กบอกชื่อสิ่งของทั้งหมดและให้บอกสิ่งที่เรียกว่าดอกไม้พร้อมให้เหตุผล <p>ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดโครงการ (Project)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูเตรียมกล่องที่ใส่ใบไม้ ดอกไม้ ก้อนหินแล้วให้เด็กๆ คลำดูแล้วบอกลักษณะสิ่งที่คลำได้ แล้วให้เพื่อนทายจากนั้นหยิบสิ่งของที่เพื่อนทายออกมาให้ดูว่าทายถูกไหม (ใบไม้ ก้อนหิน ดอกไม้) 2. ครูนำใบไม้ ก้อนหิน ดอกไม้ แล้วให้เด็กๆ ดมกลิ่นดูแล้วบอกลักษณะกลิ่นว่าคืออะไรให้เพื่อนฯ ทายจากนั้นเปิดถุงออกมาว่าทายถูกไหม (ใบไม้ ก้อนหิน ดอกไม้) 3. ครูถามเด็กๆ ว่าสิ่งไหนที่นักเรียนสนใจมากที่สุด 4. ครูและเด็กๆ ร่วมกันวิเคราะห์และสรุปเรื่องที่จะตั้งเป็นโครงการ (ดอกไม้)

วันที่	กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
	เสริมประสบการณ์และสร้างสรรค์
2	<p>ขั้นที่ 3 ขั้นวางแผนการดำเนินการ (Planning)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กๆ แบ่งกลุ่มๆ ละ 5 คน ตามชื่อของดอกไม้ 2. ครูให้เด็กๆ พุดคำคล้องจองของดอกไม้พร้อมปรบมือเข้าจังหวะ 3. เด็กๆ แต่ละกลุ่มคิดตั้งคำถามที่อยากรู้ อยากรู้เกี่ยวกับดอกไม้จริง ดอกไม้ประดิษฐ์ที่ครูนำมาให้ดู 4. เด็กๆ แต่ละกลุ่มคิดตั้งคำถามที่อยากรู้เกี่ยวกับดอกไม้จริง ดอกไม้ประดิษฐ์ที่ครูนำมาให้ดู 5. เด็กๆ ระดมความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมที่อยากทำเพื่อสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ 6. เด็กๆ คิดวางแผน วิธีการ วัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ 7. ครูและเด็กช่วยกันคิดกิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ 8. เด็กแต่ละกลุ่มวาดภาพแผนผังความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำเพื่อสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ 7. ครูคอยกระตุ้นให้เด็กเปลี่ยนความคิดออกมาเป็นภาพแผนผังความคิดการสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ 9. ครูคอยบันทึกการแสดงความคิดเห็นของเด็ก ให้ความช่วยเหลือและร่วมกันวาดแผนผังความคิดการสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ 10. ครูและเด็กช่วยกันสรุปกิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ (การวาดภาพ การระบายสี การปั้น การฉีก ตัด ปะ และการพิมพ์ภาพดอกไม้) 10. เด็กแต่ละกลุ่มร่วมกับครูเตรียมวัสดุ อุปกรณ์สำหรับใช้สร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ในวันต่อไป
3	<p>ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ (Practice)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแนะนำ สาธิตการสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ตามแผนผังความคิดที่ได้ร่วมกันวางแผน และเตรียมวัสดุอุปกรณ์มา (กระดาษวาดภาพ สีน้ำ ฟู่กัน สีเทียน สีไม้ กระดาษโปสเตอร์สีต่างๆ กรรไกร กาว) 2. เด็กๆ แต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ตามแผนผังความคิดที่วางแผนไว้ (การวาดภาพ การระบายสี การฉีก ตัด ปะ) 3. ครูคอยกระตุ้นให้เด็กเปลี่ยนความคิดออกมาเป็นภาพและเป็นงานศิลปะตามแผนผังความคิดที่ได้ร่วมกันวางแผนไว้ (การวาดภาพ การระบายสี การฉีก ตัด ปะ) 4. ครูคอยแนะนำช่วยเหลือและบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้

วันที่	กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
	เสริมประสบการณ์และสร้างสรรค์
3 (ต่อ)	<p>ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป (Peroration)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กๆ แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน 2. เด็กๆ พูดบรรยายเกี่ยวกับผลงาน ชื่อผลงาน ความรู้สึกที่ได้สร้างสรรค์ผลงาน 3. เด็กๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงาน ชื่อผลงาน ความรู้สึกที่ได้สร้างสรรค์ผลงาน 4. ครูและเด็กร่วมกันจัดแสดงผลงานศิลปะที่บอร์ดพร้อมคำบรรยายของเด็กๆ
4	<p>ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ (Practice)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแนะนำ สาธิตการสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ตามแผนผังความคิดที่ได้ร่วมกันวางแผน และเตรียมวัสดุอุปกรณ์มา (ดอกสนแห้ง กาว ดินน้ำมัน แผ่นรองผลงานปั้น) 2. เด็กๆ แต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ตามแผนผังความคิดที่วางแผนไว้ (การปั้น การปะติดวัสดุธรรมชาติ) 3. ครูคอยกระตุ้นให้เด็กเปลี่ยนความคิดออกมาเป็นภาพและเป็นงานศิลปะตามแผนผังความคิดที่ได้ร่วมกันวางแผนไว้ (การปั้น การปะติดวัสดุธรรมชาติ) 4. ครูคอยแนะนำช่วยเหลือและบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ <p>ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป (Peroration)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กๆ แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน 2. เด็กๆ พูดบรรยายเกี่ยวกับผลงาน ชื่อผลงาน ความรู้สึกที่ได้สร้างสรรค์ผลงาน 3. เด็กๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงาน ชื่อผลงาน ความรู้สึกที่ได้สร้างสรรค์ผลงาน 4. ครูและเด็กร่วมกันจัดแสดงผลงานศิลปะที่บอร์ดพร้อมคำบรรยายของเด็กๆ
5	<p>ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ (Practice)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแนะนำ สาธิตการสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ตามแผนผังความคิดที่ได้ร่วมกันวางแผน และเตรียมวัสดุอุปกรณ์มา (วัสดุที่สามารถทำเป็นแม่พิมพ์ได้ กั้นขวดน้ำพลาสติก แครอท ก้านกล้วย ฯลฯ) 2. เด็กๆ แต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ตามแผนผังความคิดที่วางแผนไว้ (การพิมพ์ภาพ) 3. ครูคอยกระตุ้นให้เด็กเปลี่ยนความคิดออกมาเป็นภาพและเป็นงานศิลปะตามแผนผังความคิดที่ได้ร่วมกันวางแผนไว้ (การพิมพ์ภาพ) 4. ครูคอยแนะนำช่วยเหลือและบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้

วันที่	กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
	เสริมประสบการณ์และสร้างสรรค์
5 (ต่อ)	<p>ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป (Peroration)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กๆ แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน 2. เด็กๆ พูดบรรยายเกี่ยวกับผลงาน ชื่อผลงาน ความรู้สึกที่ได้สร้างสรรค์ผลงาน 3. เด็กๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงาน ชื่อผลงาน ความรู้สึกที่ได้สร้างสรรค์ผลงาน 4. ครูและเด็กร่วมกันจัดแสดงผลงานศิลปะที่บอร์ดพร้อมคำบรรยายของเด็กๆ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมเสริมประสบการณ์และสร้างสรรค์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (อายุ 5 ปี) หน่วย ดอกไม้ วันที่ 1

จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้		กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้			
<p>1. สังเกตสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส ตมกลิ่นอย่างเหมาะสม</p> <p>3. จำแนกประเภท การจัดหมวดหมู่ของสิ่งต่างๆ อย่างมีกฎเกณฑ์</p> <p>4. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</p> <p>5. พุดให้กำลังใจเพื่อนในการทำกิจกรรม</p>	<p>- การสังเกตสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส ตมกลิ่นอย่างเหมาะสม</p> <p>- การจำแนกประเภท การจัดหมวดหมู่ของสิ่งต่างๆ อย่างมีกฎเกณฑ์</p> <p>- การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น</p> <p>- การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p>	1. โครงการดอกไม้	<p>ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ (Preparation)</p> <p>1. เด็กๆ นั่งเป็นวงกลม</p> <p>2. ครูเปิดเพลงอุทยานดอกไม้</p> <p>3. เด็กฟังเพลงพร้อมปรบมือเข้าจังหวะ</p> <p>4. ครูให้เด็กๆ ส่งดอกไม้ ใบไม้ ก้อนหินไปให้เพื่อนพร้อมฟังเพลงไปด้วยพอเพลงหยุดสิ่งของอยู่ในมือใครคนนั้นพูดชื่อสิ่งนั้น ทำกิจกรรมไปเรื่อยๆ จนเด็กๆ ได้พูดชื่อสิ่งของทุกคน</p> <p>5. ให้เด็กบอกชื่อสิ่งของทั้งหมดและให้บอกสิ่งทีเรียกว่าดอกไม้พร้อมให้เหตุผล</p>	<p>1. เพลงอุทยานดอกไม้</p> <p>2. ก้อนหิน ใบไม้ ดอกไม้</p>	<p>1. สังเกตการตอบคำถาม</p> <p>การจำแนกและบอกชื่อดอกไม้</p>

จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้		กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้			
			<p>ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดโครงการ (Project)</p> <p>1. ครูเตรียมกล่องที่ใส่ใบไม้ ดอกไม้ ก้อนหินแล้วให้เด็กๆ คลำดูแล้วบอกลักษณะสิ่งที่คลำได้แล้วให้เพื่อนทายจากนั้นหยิบสิ่งของที่เพื่อนทายออกมาให้ดูว่าทายถูกไหม (ใบไม้ ก้อนหิน ดอกไม้)</p> <p>2. ครูนำใบไม้ ก้อนหิน ดอกไม้ แล้วให้เด็กๆ ตมกลิ้งดูแล้วบอกลักษณะกลิ้งว่าคืออะไรให้เพื่อนๆ ทายจากนั้นเปิดดูออกมาว่าทายถูกไหม (ใบไม้ ก้อนหิน ดอกไม้)</p> <p>3. ครูถามเด็กๆ ว่าสิ่งไหนที่นักเรียนสนใจมากที่สุด</p> <p>4. ครูและเด็กๆ ร่วมกันวิเคราะห์และสรุปเรื่องที่จะตั้งเป็นโครงการ (ดอกไม้)</p>		

แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมเสริมประสบการณ์และสร้างสรรค์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (อายุ 5 ปี) หน่วย ดอกไม้ วันที่ 2

จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้		กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้			
<p>1. บอกวัสดุที่จะนำมาสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้หลากหลายแปลกใหม่</p> <p>2. บอกวิธีการสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้แปลกใหม่</p> <p>3. อธิบายเหตุผลในการเลือกวัสดุหรือวิธีการสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้</p> <p>4. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</p> <p>5. พุดให้กำลังใจเพื่อนในการทำกิจกรรม</p> <p>6. ช่วยเพื่อนในการคิดวางแผนการทำงาน</p>	<p>- ความคิดริเริ่มจากการสำรวจสิ่งต่างๆ รอบตัว</p> <p>- การพยากรณ์/คาดคะเนสิ่งที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล</p> <p>- การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น</p> <p>- การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p> <p>- การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล</p> <p>- การรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำ</p>	<p>1. โครงการดอกไม้</p>	<p>ขั้นที่ 3 ขั้นวางแผนการดำเนินการ (Planning)</p> <p>1. เด็กๆ แบ่งกลุ่มๆ ละ 5 คน ตามชื่อของดอกไม้</p> <p>2. ครูให้เด็กๆ พุดคำคล้องจองดอกไม้พร้อมปรบมือเข้าจังหวะ</p> <p>2. เด็กๆ แต่ละกลุ่มคิดตั้งคำถามที่อยากรู้เกี่ยวกับดอกไม้จริง ดอกไม้ประดิษฐ์ที่ครูนำมาให้ดู</p> <p>3. เด็กๆ ระดมความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมที่อยากทำเพื่อสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้</p> <p>4. เด็กๆ คิดวางแผน วิธีการ วัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้</p> <p>5. ครูและเด็กร่วมกันคิดกิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้</p>	<p>คำคล้องจองดอกไม้</p> <p>ดอกไม้ประดิษฐ์</p> <p>ดอกไม้จริง</p>	<p>1. สังเกต</p> <p>การตอบคำถาม</p> <p>2. ตรวจผลงาน</p> <p>แผนผังความคิด</p> <p>การสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้</p>

จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้		กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้			
	<ul style="list-style-type: none"> - การลงความคิดเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล - การเขียนภาพและการเล่นกับสี - การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วยดินเหนียว ดินน้ำมัน เศษวัสดุ - การนำเสนอข้อมูล 		<p>6. เด็กแต่ละกลุ่มวาดภาพแผนผังความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำเพื่อสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้</p> <p>7. ครูคอยกระตุ้นให้เด็กเปลี่ยนความคิดออกมาเป็นภาพแผนผังความคิดการสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้</p> <p>8. ครูคอยบันทึกการแสดงความคิดเห็นของเด็กให้ความช่วยเหลือและร่วมกันวาดแผนผังความคิด</p> <p>การสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้</p> <p>9. ครูและเด็กช่วยกันสรุปกิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ (การวาดภาพ การระบายสี การปั้นการฉีก ตัด ปะ และการพิมพ์ภาพดอกไม้)</p> <p>10. เด็กแต่ละกลุ่มร่วมกับครูเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้สร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ในวันต่อไป</p>		

แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมเสริมประสบการณ์และสร้างสรรค์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (อายุ 5 ปี) หน่วย ดอกไม้ วันที่ 3

จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้		กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้			
<p>1. สร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อม</p> <p>2. ใช้วัสดุตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้หลากหลายสวยงาม</p> <p>3. ตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้สวยงาม</p> <p>4. ตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้ละเอียดและสมบูรณ์</p> <p>5. ช่วยเพื่อนในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์</p> <p>6. ช่วยเพื่อนจัดเก็บสิ่งของเข้าที่หลังทำงานเสร็จ</p>	<p>- การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม</p> <p>- การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ</p> <p>- การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น</p> <p>- การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p> <p>- การทำศิลปะแบบร่วมมือ</p>	1. โครงการดอกไม้	<p>ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ (Practice)</p> <p>1. ครูแนะนำ สาธิตการสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ตามแผนผังความคิดที่ได้ร่วมกันวางแผนและเตรียมวัสดุอุปกรณ์มา (กระดาษวาดภาพ สีน้ำ พู่กัน สีเทียน สีไม้ กระดาษโปสเตอร์สีต่างๆ กรรไกร กาว)</p> <p>2. เด็กๆ แต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ตามแผนผังความคิดที่วางแผนไว้ (การวาดภาพ การระบายสี การฉีก ตัด ปะ)</p> <p>3. ครูคอยกระตุ้นให้เด็กเปลี่ยนความคิดออกมาเป็นภาพและเป็นงานศิลปะตามแผนผังความคิดที่ได้ร่วมกันวางแผนไว้ (การวาดภาพ การระบายสี การฉีก ตัด ปะ)</p> <p>4. ครูคอยแนะนำช่วยเหลือและบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้</p>	<p>กระดาษวาดภาพ</p> <p>สีน้ำ พู่กัน สีเทียน สีไม้ กระดาษโปสเตอร์สีต่างๆ</p> <p>กรรไกร กาว</p>	<p>1. สังเกตพฤติกรรม</p> <p>2. ตรวจสอบผลงานศิลปะ</p> <p>3. บันทึกการพูดของเด็ก</p>

จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้		กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้			
7. พุดชักชวนเพื่อนให้เล่นหรือใช้วัสดุร่วมกัน 8. พุดเชิญชวนให้เพื่อนหยิบวัสดุอุปกรณ์ของตนเองไปใช้ 9. ยินยอมให้เพื่อนเล่นใช้วัสดุอุปกรณ์ หรือทำกิจกรรมก่อนตนเอง 10. หยิบหรือส่งวัสดุอุปกรณ์ของตนเองให้เพื่อนเมื่อเพื่อนต้องการ 11. พุดชื่นชมผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้อย่างรวดเร็ว 12. ตั้งชื่อผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้อย่างรวดเร็ว	<ul style="list-style-type: none"> - การเขียนภาพและการเล่นกับสี - ประติษฐ์สิ่งต่างด้วยกระดาษ - การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการวาด การระบายสี การประติษฐ์ 		ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป (Peroration) 1. เด็กๆ แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน 2. เด็กๆ พุดบรรยายเกี่ยวกับผลงาน ชื่อผลงาน ความรู้สึกที่ได้สร้างสรรค์ผลงาน 3. เด็กๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงาน ชื่อผลงาน ความรู้สึกที่ได้สร้างสรรค์ผลงาน 4. ครูและเด็กร่วมกันจัดแสดงผลงานศิลปะที่บอร์ดพร้อมคำบรรยายของเด็กๆ		

แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมเสริมประสบการณ์และสร้างสรรค์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (อายุ 5 ปี) หน่วย ดอกไม้ วันที่ 4

จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้		กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้			
<p>1. สร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อม</p> <p>2. ใช้วัสดุตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้หลากหลายสวยงาม</p> <p>3. ตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้สวยงาม</p> <p>4. ตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้ละเอียดและสมบูรณ์</p> <p>5. ช่วยเพื่อนในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์</p> <p>6. ช่วยเพื่อนจัดเก็บสิ่งของเข้าที่หลังทำงานเสร็จ</p>	<p>- การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม</p> <p>- การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ</p> <p>- การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น</p> <p>- การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p> <p>- การทำศิลปะแบบร่วมมือ</p>	1. โครงการดอกไม้	<p>ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ (Practice)</p> <p>1. ครูแนะนำ สาธิตการสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ตามแผนผังความคิดที่ได้ร่วมกันวางแผนและเตรียมวัสดุอุปกรณ์มา (ดอกสนแห้ง กาว ดินน้ำมัน แผ่นรองผลงานปั้น)</p> <p>2. เด็กๆ แต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ตามแผนผังความคิดที่วางแผนไว้ (การปั้น การปะติดวัสดุธรรมชาติ)</p> <p>3. ครูคอยกระตุ้นให้เด็กเปลี่ยนความคิดออกมาเป็นภาพและเป็นงานศิลปะตามแผนผังความคิดที่ได้ร่วมกันวางแผนไว้ (การปั้น การปะติดวัสดุธรรมชาติ)</p> <p>4. ครูคอยแนะนำช่วยเหลือและบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้</p>	<p>ดอกสนแห้ง กาว</p> <p>ดินน้ำมัน แผ่นรองผลงานปั้น</p>	<p>1. สังเกตพฤติกรรม</p> <p>2. ตรวจสอบผลงานศิลปะ</p> <p>3. บันทึกการพูดของเด็ก</p>

จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้		กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้			
7. พุดชักชวนเพื่อนให้เล่น หรือใช้วัสดุร่วมกัน 8. พุดเชิญชวนให้เพื่อน หยิบวัสดุอุปกรณ์ของตนเองไปใช้ 9. ยินยอมให้เพื่อนเล่น ใช้วัสดุอุปกรณ์ หรือทำกิจกรรมก่อนตนเอง 10. หยิบหรือส่งวัสดุ อุปกรณ์ของตนเองให้เพื่อน เมื่อเพื่อนต้องการ 11. พุดชื่นชมผลงานหรือ ชิ้นงานของตนเองได้อย่างรวดเร็ว 12. ตั้งชื่อผลงานหรือ ชิ้นงานของตนเองได้อย่างรวดเร็ว	- การปั้นและประดิษฐ์ สิ่งต่างๆ ด้วย ดินน้ำมัน เศษวัสดุ - การนำเสนอข้อมูลใน รูปการปั้น การประดิษฐ์		ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป (Peroration) 1. เด็กๆ แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน 2. เด็กๆ พุดบรรยายเกี่ยวกับผลงาน ชื่อผลงาน ความรู้สึกที่ได้สร้างสรรค์ผลงาน 3. เด็กๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ผลงาน ชื่อผลงาน ความรู้สึกที่ได้สร้างสรรค์ ผลงาน 4. ครูและเด็กร่วมกันจัดแสดงผลงานศิลปะที่ บอร์ดพร้อมคำบรรยายของเด็กๆ		

แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมเสริมประสบการณ์และสร้างสรรค์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (อายุ 5 ปี) หน่วย ดอกไม้ วันที่ 5

จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้		กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้			
<p>1. สร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อม</p> <p>2. ใช้วัสดุตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้หลากหลายสวยงาม</p> <p>3. ตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้สวยงาม</p> <p>4. ตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้ละเอียดและสมบูรณ์</p> <p>5. ช่วยเพื่อนในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์</p> <p>6. ช่วยเพื่อนจัดเก็บสิ่งของเข้าที่หลังทำงานเสร็จ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม - การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ - การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น - การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น - การทำศิลปะแบบร่วมมือ 	1. โครงการดอกไม้	<p>ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ (Practice)</p> <p>1. ครูแนะนำ สาธิตการสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ตามแผนผังความคิดที่ได้ร่วมกันวางแผนและเตรียมวัสดุอุปกรณ์มา (วัสดุที่สามารถทำเป็นแม่พิมพ์ได้ กั้นขวดน้ำพลาสติก แครอท ก้านกล้วย ฯลฯ)</p> <p>2. เด็กๆ แต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานดอกไม้ตามแผนผังความคิดที่วางแผนไว้ (การพิมพ์ภาพ)</p> <p>3. ครูคอยกระตุ้นให้เด็กเปลี่ยนความคิดออกมาเป็นภาพและเป็นงานศิลปะตามแผนผังความคิดที่ได้ร่วมกันวางแผนไว้ (การพิมพ์ภาพ)</p> <p>4. ครูคอยแนะนำช่วยเหลือและบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้</p>	<p>กั้นขวดน้ำ</p> <p>พลาสติก</p> <p>แครอท</p> <p>ก้านกล้วย</p>	<p>1. สังเกตพฤติกรรม</p> <p>2. ตรวจสอบผลงานศิลปะ</p> <p>3. บันทึกการพูดของเด็ก</p>

จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้		กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้			
7. พุดชักชวนเพื่อนให้เล่น หรือใช้วัสดุร่วมกัน 8. พุดเชิญชวนให้เพื่อน หยิบวัสดุอุปกรณ์ของตนเองไปใช้ 9. ยินยอมให้เพื่อนเล่น ใช้วัสดุอุปกรณ์ หรือทำกิจกรรมก่อนตนเอง 10. หยิบหรือส่งวัสดุ อุปกรณ์ของตนเองให้เพื่อน เมื่อเพื่อนต้องการ 11. พุดชื่นชมผลงานหรือ ชิ้นงานของตนเองได้อย่างรวดเร็ว 12. ตั้งชื่อผลงานหรือ ชิ้นงานของตนเองได้อย่างรวดเร็ว	<ul style="list-style-type: none"> - การพิมพ์ภาพและการเล่นกับสี - การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพิมพ์ภาพ 	1. โครงการดอกไม้	ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป (Peroration) 1. เด็กๆ แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน 2. เด็กๆ พุดบรรยายเกี่ยวกับผลงาน ชื่อผลงาน ความรู้สึกที่ได้สร้างสรรค์ผลงาน 3. เด็กๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงาน ชื่อผลงาน ความรู้สึกที่ได้สร้างสรรค์ผลงาน 4. ครูและเด็กร่วมกันจัดแสดงผลงานศิลปะที่บอร์ดพร้อมคำบรรยายของเด็กๆ		

บันทึกหลังกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บันทึกด้วยลาย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
(.....)

แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ชื่อเด็กที่สังเกต.....นามสกุล.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2558

ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์	ระดับคะแนนและรายละเอียดพฤติกรรม		
	3	2	1
1. ความคิดริเริ่ม (Originality)			
1.1 บอกวัสดุที่จะนำมาสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้หลากหลายแปลกใหม่	☐ เด็กพูดบอกวัสดุที่จะนำมาสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้หลากหลายแปลกใหม่ด้วยตนเอง	☐ เด็กพูดบอกวัสดุที่จะนำมาสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้หลากหลายแปลกใหม่เมื่อครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กพูดบอกวัสดุที่จะนำมาสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้หลากหลายแปลกใหม่ไม่ได้
1.2 บอกวิธีการสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้แปลกใหม่	☐ เด็กพูดบอกวิธีการสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้แปลกใหม่ด้วยตนเอง	☐ เด็กพูดบอกวิธีการสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้แปลกใหม่เมื่อครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กไม่สามารถพูดบอกวิธีการสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้แปลกใหม่
1.3 อธิบายเหตุผลในการเลือกวัสดุหรือวิธีการสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้	☐ เด็กพูดอธิบายเหตุผลในการเลือกวัสดุหรือวิธีการสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ด้วยตนเอง	☐ เด็กพูดอธิบายเหตุผลในการเลือกวัสดุหรือวิธีการสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้เมื่อครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กไม่สามารถพูดอธิบายเหตุผลในการเลือกวัสดุหรือวิธีการสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้

ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์	ระดับคะแนนและรายละเอียดพฤติกรรม		
	3	2	1
2. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency)			
2.1 ตั้งชื่อผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้อย่างรวดเร็ว	☐ เด็กพุดตั้งชื่อผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้อย่างรวดเร็วด้วยตนเอง	☐ เด็กพุดตั้งชื่อผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้โดยครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กไม่สามารถพุดตั้งชื่อผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้
2.2 อธิบายรายละเอียดต่างๆ ในผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้อย่างรวดเร็ว	☐ เด็กพุดอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้อย่างรวดเร็วด้วยตนเอง	☐ เด็กพุดอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้เมื่อครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กไม่สามารถพุดอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้
2.3 พุดชื่นชมผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้อย่างรวดเร็ว	☐ เด็กพุดชื่นชมผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้อย่างรวดเร็วได้ด้วยตนเอง	☐ เด็กพุดชื่นชมผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้เมื่อครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กไม่สามารถพุดชื่นชมผลงานหรือชิ้นงานของตนเองได้

ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์	ระดับคะแนนและรายละเอียดพฤติกรรม		
	3	2	1
3. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility)			
3.1 เลือกวัสดุอุปกรณ์สำหรับสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อม	☐ เด็กเลือกวัสดุอุปกรณ์สำหรับสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อมได้ด้วยตนเอง	☐ เด็กเลือกวัสดุอุปกรณ์สำหรับสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อมได้เมื่อครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กไม่สามารถเลือกวัสดุอุปกรณ์สำหรับสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อม
3.2 ใช้วัสดุอุปกรณ์สำหรับสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อม	☐ เด็กใช้วัสดุอุปกรณ์สำหรับสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อมได้ด้วยตนเอง	☐ เด็กใช้วัสดุอุปกรณ์สำหรับสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อมเมื่อครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กไม่ใช้วัสดุอุปกรณ์สำหรับสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อม
3.3 สร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อม	☐ เด็กสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อมด้วยตนเอง	☐ เด็กสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อมเมื่อครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กไม่สามารถสร้างผลงานหรือชิ้นงานได้ตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อม

ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์	ระดับคะแนนและรายละเอียดพฤติกรรม		
	3	2	1
4. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)			
4.1 ใช้วัสดุตกแต่งผลงานหรือ ชิ้นงานได้หลากหลายสวยงาม	☐ เด็กใช้วัสดุตกแต่งผลงานหรือ ชิ้นงานได้หลากหลายสวยงามด้วยตนเอง	☐ เด็กใช้วัสดุตกแต่งผลงานหรือชิ้นงาน ได้หลากหลายสวยงามเมื่อครูและ เพื่อนบอก	☐ เด็กไม่สามารถใช้วัสดุตกแต่งผลงาน หรือชิ้นงานได้หลากหลายสวยงาม
4.2 ตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้ สวยงาม	☐ เด็กตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้ สวยงามด้วยตนเอง	☐ เด็กตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้ สวยงามเมื่อครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กไม่สามารถตกแต่งผลงานหรือ ชิ้นงานได้สวยงาม
4.3 ตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้ ละเอียดและสมบูรณ์	☐ เด็กตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้ ละเอียดและสมบูรณ์ด้วยตนเอง	☐ เด็กตกแต่งผลงานหรือชิ้นงานได้ ละเอียดและสมบูรณ์เมื่อครูและ เพื่อนบอก	☐ เด็กไม่สามารถตกแต่งผลงานหรือ ชิ้นงานได้ละเอียดและสมบูรณ์

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

แบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ชื่อเด็กที่สังเกต.....นามสกุล.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2558

ทักษะทางสังคม	ระดับคะแนนและรายละเอียดพฤติกรรม		
	3	2	1
1. พฤติกรรมการสื่อสาร			
1.1 พูดบอกอารมณ์ ความรู้สึก ของผู้อื่นจากสีหน้าท่าทางได้	☐ เด็กสังเกตและบอกอารมณ์ ความรู้สึกผู้อื่นจากสีหน้าท่าทางได้ด้วย ตัวเอง	☐ เด็กสังเกตและบอกอารมณ์ ความรู้สึกผู้อื่นจากสีหน้าท่าทางเมื่อครู ชี้หน้า	☐ เด็กสังเกตและบอกอารมณ์ ความรู้สึกผู้อื่นจากสีหน้าท่าทางไม่ได้
1.2 แสดงอารมณ์ ความรู้สึก ของตัวเองต่อผู้อื่นได้เหมาะสม	☐ เด็กกล้าพูด แสดงท่าทางบอก อารมณ์ความรู้สึกตัวเองให้ผู้อื่นรู้ได้	☐ เด็กพูด แสดงท่าทางบอกอารมณ์ ความรู้สึกตัวเองให้ผู้อื่นรู้ได้เมื่อมีการถาม	☐ เด็กไม่สามารถพูด แสดงท่าทางบอก อารมณ์ความรู้สึกตัวเองให้ผู้อื่นรู้ได้
1.3 ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ ต่างๆ ได้เหมาะสม	☐ เด็กไม่ร้องไห้ ไม่ทะเลาะกับเพื่อน เมื่อเพื่อนอารมณ์ไม่ดี	☐ เด็กไม่ร้องไห้ ทะเลาะกับเพื่อนเมื่อ เพื่อนอารมณ์ไม่ดี	☐ เด็กร้องไห้ ทะเลาะกับเพื่อน เมื่อเพื่อนอารมณ์ไม่ดี
1.4 พูดแสดงความคิดเห็น ของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้	☐ เด็กพูดแสดงความคิดเห็นได้ด้วย ตัวเอง	☐ เด็กพูดแสดงความคิดเห็นได้เมื่อครู และเพื่อนชี้หน้า	☐ เด็กไม่ยอมพูดแสดงความคิดเห็น
1.5 ยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น	☐ เด็กตั้งใจฟัง ยิ้ม พยักหน้าพอใจ กับความคิดเห็นของเพื่อนได้ด้วยตัวเอง	☐ เด็กตั้งใจฟัง ยิ้ม พยักหน้าพอใจกับ ความคิดเห็นของเพื่อนเมื่อครูบอก	☐ เด็กไม่ตั้งใจฟัง ไม่สนใจกับ ความคิดเห็นของเพื่อน

ทักษะทางสังคม	ระดับคะแนนและรายละเอียดพฤติกรรม		
	3	2	1
2. พฤติกรรมความร่วมมือ			
2.1 พุดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมให้เพื่อนในกลุ่ม	☐ เมื่อเด็กเห็นเพื่อนพูดแสดงความคิดเห็นแล้วยังไม่สมบูรณ์ดีเด็กพูดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมให้เพื่อนโดยไม่ต้องร้องขอ	☐ เมื่อเด็กเห็นเพื่อนพูดแสดงความคิดเห็นแล้วยังไม่สมบูรณ์ดีเด็กพูดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมให้เพื่อนโดยครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กไม่สนใจจะพูดเพิ่มเติมให้เพื่อน
2.2 พุดให้กำลังใจเพื่อนในการทำกิจกรรม	☐ เด็กพุดให้กำลังใจเพื่อนจนทำงานได้สำเร็จโดยไม่ต้องร้องขอ	☐ เด็กพุดให้กำลังใจเพื่อนจนทำงานได้สำเร็จโดยไม่ครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กไม่สนใจที่จะพุดให้กำลังใจเพื่อน
2.3 ช่วยเพื่อนในการคิดวางแผนการทำงาน	☐ เมื่อทำงานร่วมกันในกลุ่มเด็กคิดวางแผน คิดหาอุปกรณ์ คิดหาวิธีปฏิบัติโดยไม่ต้องร้องขอ	☐ เมื่อทำงานร่วมกันในกลุ่มเด็กคิดวางแผน คิดหาอุปกรณ์ คิดหาวิธีปฏิบัติโดยครูแนะนำ	☐ เด็กไม่สนใจคิด วางแผน คิดหาอุปกรณ์ คิดหาวิธีปฏิบัติร่วมกับเพื่อนเลย
2.4 ช่วยเพื่อนในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์	☐ เมื่อทำงานร่วมกันในกลุ่มเด็กช่วยเตรียมวัสดุอุปกรณ์โดยไม่ต้องร้องขอ	☐ เมื่อทำงานร่วมกันในกลุ่มเด็กช่วยเตรียมวัสดุอุปกรณ์โดยครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กไม่สนใจช่วยเตรียมวัสดุอุปกรณ์
2.5 ช่วยเพื่อนจัดเก็บสิ่งของเข้าที่หลังทำงานเสร็จ	☐ เมื่อทำงานร่วมกันในกลุ่มเสร็จเด็กจัดเก็บสิ่งของเข้าที่โดยไม่ต้องร้องขอ	☐ เมื่อทำงานร่วมกันในกลุ่มเสร็จเด็กจัดเก็บสิ่งของเข้าที่โดยครูและเพื่อนบอก	☐ เมื่อทำงานร่วมกันในกลุ่มเสร็จเด็กไม่สนใจจัดเก็บสิ่งของเข้าที่

ทักษะทางสังคม	ระดับคะแนนและรายละเอียดพฤติกรรม		
	3	2	1
3. พฤติกรรมการแบ่งปัน			
3.1 พุดชักชวนเพื่อนให้เล่นหรือใช้วัสดุร่วมกัน	☐ เด็กพูดหรือพยักหน้าเชิญชวนให้เพื่อนเล่นหรือใช้อุปกรณ์ร่วมกับตนโดยไม่ต้องร้องขอ	☐ เด็กพูดหรือพยักหน้าเชิญชวนให้เพื่อนเล่นหรือใช้อุปกรณ์ร่วมกับตนเมื่อเพื่อนร้องขอหรือครูปอก	☐ เด็กพูดปฏิเสธหรือไม่สนใจเมื่อเพื่อนหรือครูขอร่วมใช้อุปกรณ์
3.2 พุดเชิญชวนให้เพื่อนหยิบวัสดุอุปกรณ์ของตนเองไปใช้	☐ เด็กพูดเชิญชวนเพื่อนให้หยิบวัสดุอุปกรณ์ของตนเองไปใช้โดยไม่ต้องร้องขอ	☐ เด็กพูดเชิญชวนเพื่อนให้หยิบวัสดุอุปกรณ์ของตนเองไปใช้โดยครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กหวงไม่ยอมเพื่อนให้หยิบวัสดุอุปกรณ์ของตนเองไปใช้
3.3 ยินยอมให้เพื่อนเล่น ใช้วัสดุอุปกรณ์ หรือทำกิจกรรมก่อนตนเอง	☐ เด็กยินยอมให้เพื่อนเล่น ใช้วัสดุอุปกรณ์ หรือทำกิจกรรมก่อนตนเองโดยไม่ต้องร้องขอ	☐ เด็กยินยอมให้เพื่อนเล่น ใช้วัสดุอุปกรณ์ หรือทำกิจกรรมก่อนตนเองโดยครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กไม่ยินยอมให้เพื่อนเล่น ใช้วัสดุอุปกรณ์ หรือทำกิจกรรมก่อนตนเอง
3.4 หยิบหรือส่งวัสดุอุปกรณ์ของตนเองให้เพื่อนเมื่อเพื่อนต้องการ	☐ เด็กหยิบหรือส่งวัสดุอุปกรณ์ของตนเองให้เพื่อนเมื่อเพื่อนต้องการโดยไม่ต้องร้องขอ	☐ เด็กหยิบหรือส่งวัสดุอุปกรณ์ของตนเองให้เพื่อนเมื่อเพื่อนต้องการโดยครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กไม่ยอมหยิบหรือส่งวัสดุอุปกรณ์ของตนเองให้เพื่อนเมื่อเพื่อนต้องการ
3.5 ผลัดเปลี่ยนกันเล่นของเล่นโดยไม่แย่งกัน	☐ เด็กผลัดเปลี่ยนกันเล่นของเล่นโดยไม่แย่งกันโดยไม่ต้องร้องขอ	☐ เด็กผลัดเปลี่ยนกันเล่นของเล่นโดยไม่แย่งกันโดยครูและเพื่อนบอก	☐ เด็กไม่ผลัดเปลี่ยนกันเล่นของเล่นแย่งกันเล่นของเล่น

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

แบบประเมินผลงานความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ชื่อเด็กเจ้าของผลงาน.....นามสกุล.....

ชั้นอนุบาลปีที่.....ลำดับที่ของผลงาน.....วัน เดือน ปี ที่ประเมิน.....

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			เกณฑ์การประเมิน
	3	2	1	
1. องค์ประกอบที่สำคัญของผลงาน ประกอบด้วย 1.1 สมบูรณ์ มีประโยชน์ 1.2 สมดุล ชัดเจน 1.3 สวยงาม				3 หมายถึง ผลงานมีองค์ประกอบครบทั้ง 3 ลักษณะ 2 หมายถึง ผลงานมีองค์ประกอบเพียง 2 ลักษณะ 1 หมายถึง ผลงานมีองค์ประกอบเพียง 1 ลักษณะ
2. ผลงานสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ที่ประกอบด้วย 2.1 แปลกใหม่แตกต่างจากเดิม 2.2 ใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง 2.3 ใช้วัสดุหลากหลาย				3 หมายถึง ผลงานสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ครบทั้ง 3 องค์ประกอบ 2 หมายถึง ผลงานสะท้อนความคิดสร้างสรรค์เพียง 2 องค์ประกอบ 1 หมายถึง ผลงานสะท้อนความคิดสร้างสรรค์เพียง 1 องค์ประกอบ
3. กระบวนการสร้างผลงาน ประกอบด้วย 3.1 ทำงานด้วยตนเอง 3.2 ทำงานได้สำเร็จ 3.3 ทำงานต่อเนื่อง				3 หมายถึง ผลงานมีกระบวนการสร้างผลงานครบทั้ง 3 วิธี 2 หมายถึง ผลงานมีกระบวนการสร้างผลงานเพียง 2 วิธี 1 หมายถึง ผลงานมีกระบวนการสร้างผลงานเพียง 1 วิธี
4. การตั้งชื่อผลงาน ประกอบด้วย 4.1 เป็นความคิดของตนเอง 4.2 ตั้งชื่อแปลกใหม่แตกต่างจากเดิม 4.3 ชื่อมีความสอดคล้องกับผลงาน				3 หมายถึง ชื่อผลงานมีองค์ประกอบครบทั้ง 3 ข้อ 2 หมายถึง ชื่อผลงานมีองค์ประกอบเพียง 2 ข้อ 1 หมายถึง ชื่อผลงานมีองค์ประกอบเพียง 1 ข้อ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			เกณฑ์การประเมิน
	3	2	1	
5. การใช้วัสดุในการสร้างผลงาน ประกอบด้วย 5.1 ใช้วัสดุหลายประเภท 5.2 ใช้วัสดุที่มีความคงทน 5.3 ใช้วัสดุธรรมชาติหรือวัสดุเหลือใช้				3 หมายถึง สร้างผลงานโดย เลือกใช้วัสดุครบทั้ง 3 ลักษณะ 2 หมายถึง สร้างผลงานโดยเลือกใช้ วัสดุเพียง 2 ลักษณะ 1 หมายถึง สร้างผลงานโดยเลือกใช้ วัสดุเพียง 1 ลักษณะ
6. การอธิบายถึงการนำผลงานไปใช้ ประโยชน์ ประกอบด้วย 6.1 ใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย 6.2 ใช้ประโยชน์ได้แปลกใหม่ 6.3 ใช้ประโยชน์ได้แตกต่างจากเดิม				3 หมายถึง พูดอธิบายผลงาน มีการนำไปใช้ประโยชน์ครบทั้ง 3 องค์ประกอบ 2 หมายถึง พูดอธิบายผลงาน มีการนำไปใช้ประโยชน์เพียง 2 องค์ประกอบ 1 หมายถึง พูดอธิบายผลงาน มีการนำไปใช้ประโยชน์เพียง 1 องค์ประกอบ

ความคิดเห็นของเด็กต่อผลงานของตนเอง

.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นของครูต่อผลงานของเด็ก

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

คำคล้องจอง ดอกไม้

โดย อวยพร ออละมาลี

ดอกไม้หลากพันธุ์

อัณชันม่วงคล้ำ

กุหลาบแดงกำ

งามล้ำกล้วยไม้

มะลิจำปา

เฟื่องฟ้าหงอนไก่

เราปลูกดอกไม้

สดใสงามเอย

เพลงอุทยานดอกไม้

ขับร้องโดย วงจันทร์ ไพโรจน์

ชมพูกาจำปาจำปี กุหลาบราตรีพะยอมอังกาบ
 ทั้งกรรณิการิ ลำดวนนมแมวช่อนกลิ้งยี่โถชงโคมณฑา
 สายหยุดเฟื่องฟ้าชบาและสร้อยทอง

บานบุรียี่สุ่นขจร ประดู่พุดซ้อนพลับพลึงหงอน
 ไก่พิกุลชวนปอง งามทานตะวันรักเร่กาหลงประยงค์พวง
 ทองบานชื่นสุกสองพุทธรักษาสะอาดแซม

พิศพวงชมพูกระดังงาเลื้อยเคียงคู่ดุสิตสวย
 ชะแล่ม รสสุคนธ์บุญนาคนางแย้มสารภีที่ถูใจ
 งามอุบลปนจันทร์พระพ้อผีเสื้อแตกกอพร้อมเล็บมีอนาง
 พุดตานกล้วยไม้ ดาวเรืองอัญชันยี่หุบมะลิวัลย์แลวิไลชูช่อ
 ไสวเร้าใจในอุทยาน

ภาพดอกไม้

